

Ma stam nog velen onzer stielgenooten in den zomer 13 uren te werken, en geloof ons, wanneer gij zoelang onder de brandende zon hebt staan werken, dat gij u 's avonds te huis van vermoeienis laat vallen.

Ook ware het wenschelijk, mijnheeren, dat wij 's middags in den zomer 1 1/2 ure rusttijd hadden, om toch ietwat geniet te hebben van ons eten en om in staat te zijn, wanneer wij een twintigtal minuten ver werken naar huis te kunnen gaan eten.

Wat aangaat de afschaffing der gedwongen assurantie die wordt door alle stielgenooten gewenscht. Richt een stemmen in o der uwe werklieden en gij zult zien, mijnheeren, dat uwe werklieden de assurantie niet genegen zijn.

Dus is het niet mer dan rechtvaardig dat de werklieden niet worden afgehouden tegen hunnen wil.

Wij denken nu, mijnheeren, verzekerd te mogen zijn dat gij onze billijke eischen zult inwilligen.

Wilt gij, mijnheeren, ons een onderhoud toestaan, met blijdschap zullen wij dit aannemen. Dag en uur door u zelf te bepalen, doch liever des zondags.

Bopende een gunstig antwoord daarop te ontvanen, groeten wij u met achting.

Namens de Socialistische Metersvereniging
De schrijver: KAREL BONTINCK.

Een liberale Uil

Jan de Uil, in dienst van de vlasfabrikanten en liberale werkersverdeelers, beweert in een omzendbrief, verspreid onder den echt liberalen titel: *Perels uit eenen Mesthoop* dat de evenredigheid der doodgeboren kinderen minder is onder de vrouwen der continens en carceres dan over 't algemeen in de stad. Slechts 2,67 per honderd, terwijl het cijfer over geheel de bevolking 5,5 bedraagt per honderd.

Jan de Uil mag er bij heeten Jan de Leugenaar. Wij vragen die statistiek te zien, te weten waar en hoe ze gemaakt is en wie de geneesheeren zijn, die dergelijke bewering met hun handteeken onderschrijven.

Een onzer geachtste en gezaghebbendste geneesheeren M. Dumoulin, verklaarde voor de werkcommissie te Gent in zitting van den 28 juli 1886.

« De gezondheidsvoorwaarden onzer werklieden laten veel te wenschen en dit is toe te schrijven aan het langdurig verblijf in de fabrieken, waar het werk de gezondheid benadeelt.

« 's Middags moest men twee uren rust toekennen aan de werklieden en 's avonds om 7 ure eindigen. Het werk zou de 10 uren daags niet mogen overtreffen. Onze werklieden zijn slecht gevoed.

Er zouden ook bijzondere maatregelen moeten genomen worden voor de zwangere vrouwen, te beginnen van de vijfde maand van haar zwangerschap.

De verklaringen van dezen gezaghebbenden geneesheer, die alleen bevestigen, wat iedereen weet, zijn geheel wat meer waard van de prietpraat van Jan de Uil bijgenaamd de leugenaar. De werklieden zijn zeker ook wel van ons gedacht.

Jan de Uil kan nu voort wroeten in zijnen mesthoop.

Briefwisseling

Gent, 16 januari 1897.

Vriend Opsteller,

Recht voor Allen heeft weer wat nieuws uit Gent. Natuurlijk is het over Vooruit en Anseele.

De zuiveren de intellectueelen, de revolutionairen weten anders niet meer te schrijven.

Het «nieuws» is een brief van het bestuur der *Vrijzinnige Kleermakers*, met een blaam in algemeene vergadering tegen gezet Anseele aangenomen; de brief is geteekend door den schrijver.

Hij vertelt daarin dat hij en eenige kleermakers naar het bestuur van Vooruit kwamen. 1° om te vragen waarom de winkelbedienden hun ontslag gaven in de maatschappij der kleermakers, 2° om de kleermakers van Vooruit lid hunner weerstandskas te doen worden en dat gezet Anseele, waarschijnlijk door een voyageur dronken gemaakt, hen uitschold voor lafaards, koppigaards, enz., enz., in den zelfden toon.

Wij gaan eerst kort met den schrijver afdoen.

1. Hij werd in Vooruit tweemaal weggezonden voor slecht werk.

2. Op zekeren dag schold hij den snijder uit aan de klanten te weinig te rekenen en met verlies te verkoopen. Na onderzoek met snijders en kleermakers bleek alles leugen te zijn.

3. Op een anderen dag vertelde hij in eene herberg, dat eene vrouw uit de Molenaarsstraat merinos van Vooruit heel goedkoop verkocht, latende veronderstellen dat de verkoopers of verkoopsters medeplichtig waren aan diefstal.

Daarover ondervraagd antwoordde hij dat het een praatje was.

4. Eens kwam hij in Vooruit stalen halen van peignestof. Men gaf er hem verscheidene, verschillend in prijs.

's Anderdaags kwam hij weer met het beste staal, doch een goedkoopere prijs er op. De winkelbediende zag het en weigerde hem de stof te geven. Hij kocht dan de goedkoopste.

* *

Maar hij schreef in naam van het Bestuur, zult gij zeggen.

Ja, maar vóór hij schrijver was, was een gekende anarchist schrijver, die overal Vooruit en de socialistische uitschold en zijn boezemvriend was iemand die nu nog aan het bestuur is.

De weerstandskassen van ambachten, als die der kleermakersgasten, die, door het goedkoop werk van meisjes, vrouwen, boerenwerklieden, halve gasten, enz., een nijdtigen strijd onderling hebben te voeren, bezitten weinig leven. De leden zijn er in zonder vuur, zonder bezieling, zonder hoop en daarin doen twee of drie mannen al wat zij willen.

Maar de algemeene vergadering heeft dezen blaam gestemd. Ook waar, maar zij waren met 7 leden op de 50, verzekert men ons.

De blaam tegen Anseele, 't is toch zonderling dat de kleermakers nooit naar *Recht voor Allen* hebben geschreven, dat Vooruit de hoogste loonen betaalt van Gent en dat gezet Anseele over eenigen tijd aan het bestuur van Vooruit vroeg en bekam, op vele kleedingstukken een opslag aan de gasten te geven, zonder dat de gasten er iets hadden van gevraagd.

Dit mag het publiek niet weten!

En dat de loonen in Vooruit de hoogste zijn van al de confectiehuizen der stad, bewijst de volgende loonlijst:

LOONLIJST VAN HET MAGAZIJNWERK			
der volgende winkels:			
SOORT WERK	NAGEL	BON MARCHÉ	COEN DE RUE
Broeken en gilets	0,60 tot 1,25	0,75 tot 1,50	0,90 tot 1,50
Vestons	1,25 » 5,00	2,00 » 5,00	1,75 » 5,00
Jacquets	2,50 » 5,00	2,50 » 5,00	2,50 » 5,00
Paleots	2,75 » 6,00	2,75 » 6,00	2,75 » 6,00
LOONLIJST VAN HET COMMANDEWERK			
der volgende winkels:			
SOORT WERK	NAGEL	BON MARCHÉ	COEN DE RUE
Broeken en gilets	1,50 tot 2,75	1,50 tot 3,00	2,00 tot 3,50
Vestons	5,00 » 9,00	5,00 » 9,00	5,00 » 10,00
Jacquets	6,00 » 10,00	6,00 » 10,00	6,00 » 12,00
Paleots	7,00 » 11,00	6,00 » 11,00	7,00 » 12,00

Spreken wijnu over de zitting van eenige kleermakers met het bestuur van Vooruit. Daar heb ik een gast beknibbeld, en ziehier waarom:

Uit de discussie bleek:

1. Dat Vooruit beter betaalt dan elders;
2. Korter slecht seizoen heeft;
3. Van den maandag morgen werk gereed heeft voor de gasten, wat elders het geval niet is;
4. Dat eenige gasten die voor Vooruit en voor een kapitalistenhuis werken, het werk van Vooruit het laatste afmaken, alhoewel het veel beter betaald wordt.

Dit verontwaardigde mij. Ik vraag het aan alle werklieden, zoudt gij in hetzelfde geval niet zijn? Gij betaalt beter en uw gast maakt het werk der heeren eerst af en laat de arme sukkels wachten, die maar spinners en wevers, smids en metersknappen zijn. Terwijl de heeren hun werk op tijd krijgen, moeten wij, die beter betalen, soms den zondag morgen, ja, soms den zondag namiddag, naar het huis van den gast loopen om onze klanten te kunnen bedienen.

De kleermaker, die zich daar 't ergste plichtig aan maakte, was in de zitting en dien heb ik gezegd wat ik hem te zeggen

had. Die heeft heel zeker ook den blaam gestemd en zou hem zonder dit toch gestemd hebben, want 't is ook een hertelap van *Recht voor Allen*.

Dan hebben wij over den toestand der kleermakers in het algemeen als volgt gesproken:

Sommige gasten van Vooruit in 't bijzonder en de kleermakers in 't algemeen, hebben ongelijk de samenwerking zoo weinig te steunen. Zij zullen er het eerst en het meest van genieten. Zij laten de werklieden der groot-nijverheid alleen met de verdediging, zij, die er hun brood bij op het spel zetten en er geen werk kunnen bekomen, aangezien het fortuinen kost om weverijen, spinnerijen, vlasfabrieken en groote ateliers op te richten.

De kleermakers en naaisters zouden overal de apostels der samenwerking moeten zijn.

Wanneer in de naaste toekomst de coöperatieven in al de steden des lands geene groote confectiehuizen oprichten, zullen de kapitalistische confectiehuizen, dit vak zoo hebben verslecht, dat de kleermakers al werkende schier van honger zullen vergaan en hun ambacht heel naar den bliksem zal zijn.

De kapitalisten zullen dit niet verhoeden, en de kleine burgers zijn daartoe onmachtig.

Wij alleen, de samenwerkers, wij alleen kunnen een dam tegen de onmenselijke uitbuiting der groote confectiehuizen opwerpen.

Zie eens hoe de kleermakers door hnnne onverschilligheid hunne eigene redding met de voeten trappen.

Voor alles wat wij beginnen, hebben wij de cliënteel zeker en de werklieden komen met vreugde in hunne eigene inrichtingen kloopen.

De kleermakers van Vooruit en anderen zouden moeten vragen om te leeren snijden en den handel te leeren kennen, om het land door confectiehuizen op te richten.

De cliënteel hebben wij overal, krediet hebben wij ook, maar de kennissen van snijden en besturen ontbreken.

Is het niet treurig om zien dat in 't zuiden van West-Vlaanderen de werklieden erg uitgebuit, partijgenooten vreeselijk worden vervolgd, door de burgerij, die voor een deel leeft met de aankopen der socialisten uit het Noorden van Frankrijk?

Te Kortrijk en Meenen vielen reeds met dozijnen slachtoffers der burgervervolging en 't zijn onze broeders van het Noorden die de vervolgers voeden voor een groot deel.

Stak er in u eenigen lust om uwe klasse hooger te doen klimmen en gij zelve te klimmen, gij zoudt naar lessen van snijden en besturen vragen, gelijk bij de naaisters en wij of andere coöperatiën zouden nieuwe magazijnen overal openen; maar neen, eenigen van u hebben liever te schimpen op Vooruit en zijne lasteraars te steunen.

Zie, Vriend Opsteller, dat is mijne rede, dat is zoo waar, dat, nadat ik gesproken had, een kleermaker opstond en 't volgende zegde:

« Ik verwachtte mij wel aan iets van Anseele, maar ik heb niet gedacht dat hij zoo bitter zou geweest zijn. »

Bitter was ik, dat is waar, omdat ik voor mijn oog de redding zie, en zij die er het meest en het snelst van kunnen genieten onwillig zie haar te helpen bewerken.

Waren de kleermakers en naaisters verstandig, in alle steden zouden zij de ziel der coöperatiën worden, omdat de samenwerking maatschappij van voortbrengst der kleeders met het minste gevaar kunnen geopend worden, daar men het alles zelf maakt met betrekkelijk weinig materieel en uwe eigene klanten alles zelf verbruiken.

Wilden de kleermakers en naaisters van Brussel bijvoorbeeld, zeg, vriend opsteller, zou het *Volkshuis* met 3 jaar geen huis hebben op de groote boulevards, zoo belangrijk als de *Magasins de la Bourse*? Voorzeker.

Verre dat de brief in *Recht voor Allen* ons ontmoedigd heeft, roepen wij de kleermakers op, de coöperatie moedig te ondersteunen en het snijden te leeren, en als zij het ernstig willen, zal het Bestuur van Vooruit wel een deel der kosten dragen, opdat een deel der werkende klasse van de bazenslavernij verlost worde en door hare werken en haar voorbeeld, de algemeene ontslaving der werkende klasse verhaaste.

E. ANSEELE.

Koopt, leest en verspreidt

DE LOTELING

Propaganda-nummer tegen de Bloedwet

Prijs 2 centiemen

De Vijand teleurgesteld

De liberale *Chronique* stelt het mislukken vast van den veldtocht gevoerd tegen Vooruit in het volgende schrijven:

« De toestand der christene democraten te Gent is niet geheel bloeied. Deze partij heeft nochtans talrijke werken gesticht en hare gedachten worden verspreid door een klein vlaamsch dagblad, of gesteld door werklieden. Niets te doen. Het klerikaal anti-socialisme wil niet pakken.

» De gentsche werklieden houden van de papen niet en al diegenen die van het liberalisme niet willen weten gaan over tot het socialisme.

» Men zou kunnen denken dat de onthullingen gedaan tegen Anseele en Vooruit in den laatsten tijd den socialistischen ijver verkoeld hebben. Ehwel daar is niets van.

» De gentsche werklieden zijn in meerderheid overtuigd dat Anseele een slachtoffer is en dat zijne beschuldigers afschuwelijke siechterikken zijn. »

De *Chronique* betreurt eene dergelijke verblindheid.

Het is gelijk wij voorspeld hebben, de verblinden zijn langs den kant onzer tegenstrevers. Zij verstaan niets van de werkersbeweging, niets van den geest die haar bezielt.

De werklieden hebben begrepen dat de aanvallen tegen Anseele en tegen Vooruit aanvallen waren tegen het socialisme om de Werklieden-Partij vaneen te scheuren, om hunne klasse machteloos te maken.

Der, elijke pogingen zullen immer mispreuk lijden en te Gent meer dan elders.

Ontwikkeling ! Vermaak !

Propaganda !

Zondag 24 Januari

Om 6 ure, **CONCERT-VOOR-DRACHT**, in het *Feestlokaal*, Bagattenstraat.

Spreeker : F. Hardyns.

Onderwerp : *Hoe zullen wij overwinnen ?*

Ingang vrij.

Om 5 ure, **CONCERT**, in het lokaal VOORUIT, Garenplaats, door den *Nellie's hring*.

Tooneel en Zang.

Ingangprijs : 20 centiemen.

Om 5 ure, **MUZIEK- en TURN-FEEST**, in VOORUIT. Chartreuzenstr.. Ingangprijs : 20 centiemen.

Vrijdenkers. — **Algemene Vergadering en Vriendenfeest**, om 5 1/2 u, in VOORUIT.

Wijkclub Rabot. — **Inhuldiging van een nieuw blazoen**. Om 2 1/2 ure **STOET**. — Men vergadert aan het lokaal, Kerkstraat. — **Gelegenheidsrede** door gezet F. Hardyns.

Maandag 25 Januari

Om 6 1/2 ure **STOET**. Bijeenkomst met muziek aan VOORUIT, Garenmarkt. Protestatie tegen de schandaden gepleegd in de fabriek van Jules De Hemptinne.

Om 7 1/2 ure **Openbare Meeting** in VOORUIT, Bagattenstraat.

Dagorde : *De Werkrechtvaard.*

Mannen, gezorgd dat al deze feesten en propaganda-bijeenkomsten goed lukken.

Rechterlijke zaken

Beroepshof van Oost-Vlaanderen

Zaterdag morgen heeft de uitspraak plaats gehad van het proces Verbrugge en Dierkens, ondernemer en bouwkundige, tegen Benoni Van Huffel, handelaar, allen te Gent.

Het beroepshof heeft het vonnis der eerste rechtbank bekrachtigd, het is te zeggen dat B. Van Huffel den heer Verbrugge de verschuldigde som voor gedaan werk moet betalen.

Daarenboven is Benoni Van Huffel veroordeeld tot de kosten van het proces.

La Flandre Libérale weet er niets van.

Feestlokaal VOORUIT, Bagattenstraat

Zondag 24 Januari, om 6 ure

CONCERT en VOORDRACHT

Vercheidene goede zangers hebben hunne medewerking beloofd.

Ferdinand Hardyns zal handelen over het onderwerp :

Hoe zullen wij overwinnen ?

Toegang vrij.

Drukker-uitgever Eduard Staumans

Dendermondschensteenweg, 176, Gent.